

SPOREN NAAR ANTWERPEN-ZUID

=====

**STUDIE OVER HET VROEGERE STATION ANTWERPEN-ZUID, DE VERDWENEN
EN DE NIET-GEREALISEERDE SPOORLIJNEN TEN ZUIDEN VAN ANTWERPEN**

Paul Jacops & Jef Van Olmen

HET STATION ANTWERPEN-ZUID (REIZIGERS)

– *Aanvullingen (2)*

Tweede aanvulling bij de versie 2024 09 02

*Met dank aan René Depreeu, Benoit Vanhees, Jaak Bormans,
Eric Grimbers, Patrick Devriendt, Marc Stevens en Herman Welter.*

HET STATION ANTWERPEN-ZUID (REIZIGERS)

Aanvullingen (2)

Versie 2025 12 04

Foto toe te voegen achter blz. 12 van het hoofdstuk over het station Antwerpen-Zuid (reizigers):

Een luchtfoto van Antwerpen-Zuid in 1948.

Bron: www.cartesius.be

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

HET STATION ANTWERPEN-ZUID (REIZIGERS)

Aanvullingen (2)

Versie 2025 12 04

Foto's van het station Antwerpen-Zuid, toe te voegen achter blz. 16 van het reeds gepubliceerde hoofdstuk over het station Antwerpen-Zuid (reizigers):

De prentbriefkaarten waarvan de scans op de blz. 3 t/m 9 getoond worden, komen uit de privéverzameling van René Depreeu. Ze zijn vroeger al eens gepubliceerd geweest op de website 'Retroscoop' van Benoit Vanhees die in 2021 offline ging. De originele kaarten werden ondertussen geschonken aan de NMBS (Train World Heritage) voor opname in de erfgoedcollectie en -databank van de NMBS.

De kaarten dateren uit de jaren voor de Eerste Wereldoorlog (blz. 3 t/m 5), de jaren twintig (blz. 6 t/m 8) en de jaren vijftig (blz. 9).

Links een foto, die in spiegelbeeld was afgedrukt op de prentbriefkaart (zie hierboven) !

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Verzameling René Depreue

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Verzameling René Depreeu

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Verzameling René Depreue

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Andere foto's, toe te voegen achter de foto's van het station Antwerpen-Zuid

*Seinhuis II aan de inrit van Antwerpen-Zuid. Zie het kaartje op blz. 10 van het hoofdstuk over het reizigersstation Antwerpen-Zuid.
Foto: privéarchief Jaak Bormans (Heemkundige Kring Hobuechen). Uit het raam in het midden hangt seingever Richard Thys (1879 - 1934).
Omdat hij is overleden in 1934 dateert de foto van dat jaar of vroeger.*

Verzameling Paul Jacops

De kopsporen van Antwerpen-Zuid in 1930. Het station was toen 'bebloemd' naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling van 1930.

Foto: verzameling Paul Jacops.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

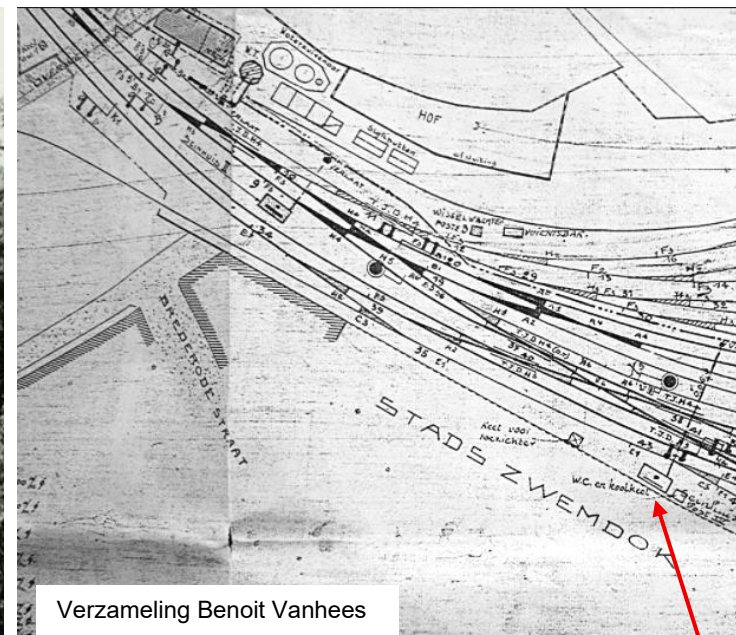

Verzameling Eric Grimbers

Hierboven: zicht op het openluchtzwembad ('zwemdok' van Het Zuid) aan de Brederodestraat. Rechts in het midden seinhuis III en achteraan de kazernen van de fronten 11 en 12. Op de achtergrond de woonblokken ontworpen door architect Renaat Braem en de toren van de Sint-Catharinakerk op Het Kiel. Let ook op de torens voor de waterbevoorrading van de stoomlocomotieven (links).

Foto: verzameling Eric Grimbers.

Foto en kaartje dateren van het einde van de jaren vijftig, begin jaren zestig.

Verzameling Benoit Vanhees

De pijl duidt de richting aan waarin de foto genomen is. Links bovenaan de overweg nr. 1, de woning van de baanmeester, de watertoren (W.T.) en daarnaast de torens van de 'waterzuiveraar'. Vanaf de jaren dertig bouwde de NMBS zuiveringsinstallaties voor de waterbevoorrading van de stoomlocomotieven op plaatsen (depots, rangeerstations) waar het waterverbruik meer dan 200 m³ per dag en de hardheidsgraad van het water 25° of meer bedroeg. Kaartje: verzameling Benoit Vanhees.

HET STATION ANTWERPEN-ZUID (REIZIGERS)

Aanvullingen (2)

Versie 2025 12 04

Verbetering van de tekst op blz. 4 van het hoofdstuk over het station Antwerpen-Zuid (reizigers), rechterkolom:

Er staat: 'Het gebouw werd ontworpen door architect Jules-Jacques Van Ysendyck. Na zijn overlijden in 1901 werd de begeleid door zijn broer, ingenieur Paul Ysendyck.' **Dit moet zijn:** 'Na zijn overlijden in 1901 werd **de bouw** begeleid door zijn broer, ingenieur Paul Ysendyck.'

=====

Toevoegen aan het hoofdstuk over het station Antwerpen-Zuid (reizigers): bijlagen 1) en 2):

Bijlage 1) Foto's van een model van het stationsgebouw van Antwerpen-Zuid in schaal N (1:160), gerealiseerd door Patrick Devriendt

Stationsgebouw van Antwerpen-Zuid: links: straatzijde en rechts binnenzijde van het station. Foto's: Patrick Devriendt.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Bijlage 2) Gelijkenis van de toren van Antwerpen-Zuid met een kerktoeren in Parijs

Foto's Herman Welter

Foto Gazet van Antwerpen

*De toren van het Zuidstation deed denken aan de kerktoeren in romaanse stijl van Saint-Pierre de Montrouge in Parijs, ontworpen door de architect Emile Vaudremer. De bouw van de kerk startte in 1863 en duurde tot 1872 vanwege de Frans-Duitse oorlog (1870-1871) en de Commune van Parijs (1871). Links twee beelden van de Franse toren (foto's Herman Welter) en rechts, ter vergelijking, de toren van het Zuidstation in 1965, kort voor de afbraak (foto Gazet van Antwerpen). Zie ook het boek **Sporen door Antwerpen** door Herman Welter, uitg. Book & Media Publishing, 2005 (blz. 127).*

Bijlage 3) Fabrieken in de buurt van het Zuidstation

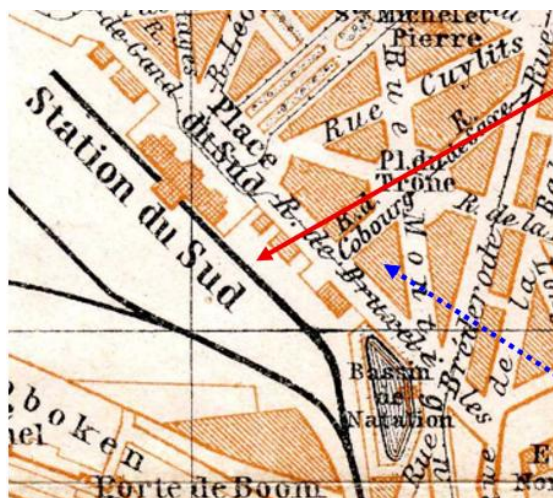
Naast het perron van spoor 1 van het station Antwerpen-Zuid bevond zich in de Brusselstraat oorspronkelijk de suikerraffinaderij 'Raffinerie de sucre Gevers Frères'. Waarschijnlijk werd er suikerriet verwerkt. Door de massale aanvoer van rietsuiker van overzee op het einde van de 19de eeuw waren er in Antwerpen een 40-tal suikerraffinaderijen. Die deden blijkbaar tot aan de Eerste Wereldoorlog goede zaken.

Op de oudere foto's is nog de schoorsteen van het bedrijf te zien. Later werd de schoorsteen afgebroken en dienden de gebouwen als opslagplaats voor diverse bedrijven, waaronder de Noord Natie.

Aan de overkant, in de driehoek tussen de Brusselstraat, de leperstraat (de vroegere Coburgstraat) en de Montignystraat, was tot in 1965 de koekjesfabriek Parein gevestigd.

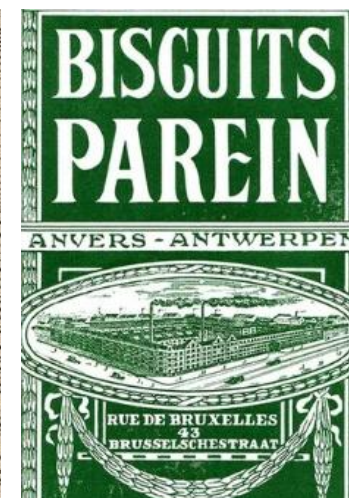
Nu bevindt zich daar de Karel de Grote Hogeschool.

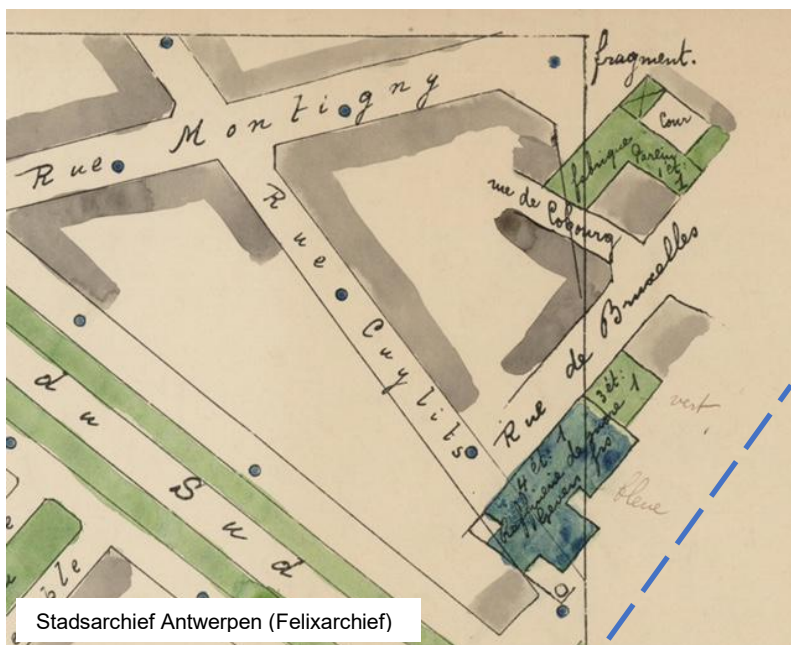
De reizigers die het Zuidstation verlieten richting Brusselstraat kregen een aangename koekjesgeur in de neus. Een prettige kennismaking met de 'Koekestad'!

Locatie van de suikerraffinaderij van de Gebroeders Gevers

Locatie van de koekjesfabriek Parein

Schets uit de brandverzekeringskaart A. Gervais uit 1898, met de ligging van de suikerraffinaderij van de Gebroeders Gevers en de koekjesfabriek Parein. De Coburgstraat (rue de Cobourg) werd na de Eerste Wereldoorlog de Ieperstraat. De blauwe streepjeslijn duidt ongeveer de ligging aan van spoor 1 van het Zuidstation. Document: Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief), met dank aan Marc Stevens.

Foto genomen vanuit de toren van het Zuidstation met zicht op de Cuyllitsstraat en de Brusselstraat. Rechts het gebouw van de suikerraffinaderij Gebroeders Gevers en een eindje verder in de Brusselstraat, aan de linkerkant, de koekjesfabriek van Parein.

Foto (datum onbekend): Internet, met dank aan Marc Stevens.

HET STATION ANTWERPEN-ZUID (REIZIGERS)

Aanvullingen (2)

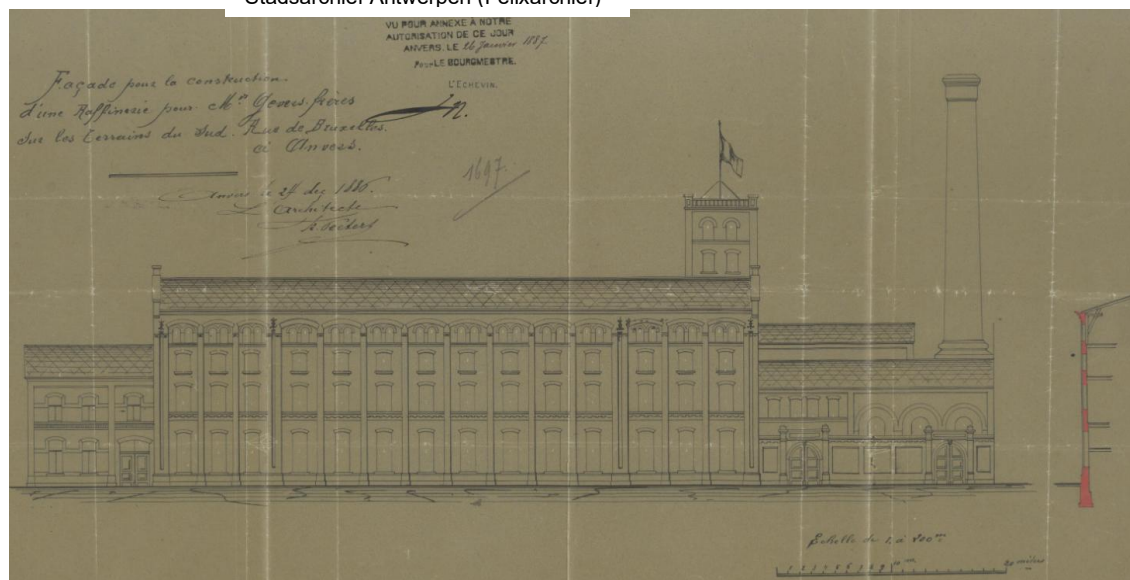
Versie 2025 12 04

Links: het gebouw met schoorsteen van de suikerraffinaderij van de Gebroeders Gevers in de Brusselstraat, naast het perron van spoor 1 van het Zuidstation (jaren dertig).

Hieronder: Het gebouw zoals het voorkomt op de bouwvergunning voor de Raffinerie Gevers Frères uit 1887. Het prestigieus stationsgebouw van Antwerpen-Zuid bestond toen nog niet.

Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief)

Foto's en document op deze blz.: Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief).

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.